

Cuprins

Sensul lucrării	11
-----------------------	----

Partea I

Teorii monetar-financiare privind riscul performanțelor bancare

Capitolul 1. Teoriile creditului și ale dobânzii	13
1.1. Teoria creditului	13
1.2. Teorii monetare ale dobânzii	15
1.2.1. Teoria fondurilor de împrumut	16
1.2.1.1. Oferta de fonduri de împrumut	17
1.2.1.2. Cererea de fonduri de împrumut	17
1.2.1.3. Schimbări în oferta și cererea fondurilor de împrumut	18
1.2.1.4. Inflația și nivelul ratei dobânzii	20
1.2.2. Teoria clasică a dobânzii	21
1.2.2.1. Rata dobânzii în economia clasică	21
1.2.2.2. Riscul în teoria clasică a dobânzii	22
1.2.2.3. Teoria preferinței pentru lichiditate a lui Keynes	23
1.2.3. Teoria capitalului	26
1.2.4. Teoria abstenenței dobânzii	27
Capitolul 2. Teoriile privind operațiunile active ale băncii	29
2.1. Teoria creditului comercial	29
2.2. Doctrina transferabilității	30
2.3. Teoria veniturilor anticipate	30
Capitolul 3. Teoria profitului	31
3.1. Profitul pur	31
3.2. Profitul antreprenorului	32
3.3. Profitul ca venit al incertitudinii	34
3.4. Profitul ca venit al inovației	35
3.5. Profitul ca venit al arbitrajului	35
Capitolul 4. Teoria financiară	37
4.1. Teoria pieței eficiente	39
4.2. Teoria asimetriei de informații	42
4.3. Teoria semnalelor și a jocurilor	43

Partea a II-a

Banca, managementul riscului și al performanțelor financiare ale acesteia

Capitolul 5. Rolul și funcțiile băncilor în cadrul sistemului bancar	45
5.1. Sistemul bancar. Rol. Funcții	46
5.1.1. Scurt istoric. Definiția băncii	46
5.1.2. Locul și rolul băncilor în economie	50
5.1.3. Funcțiile băncii	52
5.2. Conceptul și caracteristicile managementului bancar	53
Capitolul 6. Obiectivele managementului bancar prin prisma riscului și profitului financiar	61
6.1. Riscul bancar	61
6.1.1. Riscurile și specificitatea acestora în activitatea bancară	61
6.1.2. Sistemul indicatorilor de comensurare a riscurilor financiare în activitatea bancară	69
6.1.2.1. Subsistemul indicatorilor riscului de credit	70
6.1.2.2. Subsistemul indicatorilor riscului de lichiditate	73
6.1.2.3. Subsistemul indicatorilor riscului ratei dobânzii	78
6.1.2.4. Subsistemul indicatorilor riscului valutar	80
6.1.2.5. Subsistemul indicatorilor riscului de insolvabilitate	81
6.2. Analiza riscurilor în activitatea bancară (pe exemplul băncii comerciale „X”)	82
6.2.1. Analiza riscurilor la banca comercială „X”	82
6.2.1.1. Analiza situației riscului de credit	83
6.2.1.2. Analiza situației riscului de lichiditate	85
6.2.1.3. Analiza situației riscului ratei dobânzii	91
6.2.1.4. Analiza situației riscului valutar	94
6.2.1.5. Analiza situației riscului de insolvabilitate	96
6.3. Analiza riscurilor la banca comercială „X” sucursala „A”	98
6.3.1. Analiza situației riscului de credit	98
6.3.2. Analiza situației riscului de lichiditate	106
6.3.3. Analiza situației riscului ratei dobânzii	113
6.3.4. Analiza situației riscului valutar	117
6.4. Considerații teoretice privind managementul riscurilor bancare	122
6.4.1. Căi de reducere a riscului de credit	122
6.4.2. Căi de reducere a riscului de lichiditate	130
6.4.3. Căi de reducere a riscului ratei dobânzii	135
6.4.4. Căi de reducere a riscului valutar	138
6.4.5. Căi de reducere a riscului de insolvabilitate	141
6.5. Posibilități de reducere a riscurilor în activitatea bancară (pe exemplul băncii comerciale „X”)	143
6.6. Profitul bancar și managementul strategic al băncilor	149

6.6.1. Profitul bancar	149
6.6.2. Managementul strategic al băncilor	150
6.6.2.1. Obiectivele strategiei bancare	156
6.6.2.2. Tipuri de strategii bancare	157
6.6.2.3. Condiții de viabilitate a strategiei bancare	160
6.7. Instrumentele procesului decizional în managementul bancar	161
6.7.1. Procesul decizional în managementul bancar	161
6.7.2. Instrumente utilizate în managementul bancar	163
6.8. Rolul managementului bancar în obținerea performanțelor băncii	168
6.8.1. Conceptul de performanțe bancare	168
6.8.2. Organizarea băncii pentru urmărirea profitabilității	170
6.8.3. Rolul managementului bancar în obținerea performanțelor băncii	171
6.9. Influența factorilor de mediu asupra performanțelor financiare ale unei bănci	174
6.9.1. Mediul unei bănci	174
6.9.2. Metode de analiză a mediului unei bănci	178
6.10. Aspecte și tendințe actuale în managementul bancar	180

Partea a III-a

Riscul la nivelul sistemului bancar din România

Capitolul 7. Repere ale administrării riscurilor semnificative bancare – cazul României	185
7.1. Scurtă incursiune în situația sistemului bancar românesc contemporan	185
7.1.1. Contextul „crizei financiare mondiale” – cauze, efecte și posibile implicații asupra sistemului bancar românesc	191
7.2. Factori potențiali generatori de riscuri la nivelul băncilor	194
7.3. Tipologia riscurilor și semnificațiile acestora în activitatea bancară	196
7.3.1. Preocupări internaționale și naționale în domeniul reglementării riscurilor bancare	197
7.3.2. Teorii, teze și școli de gândire în domeniul riscurilor bancare	205
7.3.2.1. Abordări naționale	205
7.4. Elemente de bază ale managementului riscurilor bancare	213
Capitolul 8. Gestiunea riscului de credit	217
8.1. Semnificația riscului de credit și a riscurilor bancare asociate	217
8.2. Tehnici și metode de identificare și limitare a riscului de credit	220
8.2.1. Cunoașterea clienței – premisă a gestiunii prudente a riscului de credit	220
8.2.2. Analiza solicitanților de credite	222

8.2.2.1. Analiza persoanelor fizice	223
8.2.2.2. Analiza persoanelor juridice.....	228
8.2.2.2.1. Analiza calitativă.....	228
8.2.2.2.2. Analiza cantitativă.....	230
8.2.3. Garantarea creditelor	234
8.2.4. Instituții suport în evaluarea riscului de credit – Centrala Riscurilor Bancare și Biroul de Credit	237
8.2.5. Monitorizarea creditelor acordate.....	243
8.2.5.1. Constituirea de provizioane specifice de risc de credit	249
8.3. Determinarea cerințelor de capital pentru riscul de credit.....	254
8.3.1. Cuantificarea riscului de credit prin abordarea standard	255
8.3.1.1. Determinarea calității creditului	264
8.3.1.1.1. Ratingurile furnizate de instituțiile externe de evaluare a creditului	264
8.3.1.1.2. Evaluări externe ale creditului efectuate de agențiile de creditare a exportului.....	271
8.3.2. Cuantificarea riscului de credit prin abordarea bazată pe modele interne de rating	271
8.4. Controlul riscului de credit.....	287
Capitolul 9. Gestiunea riscului operațional.....	289
9.1. Accepțiunile riscului operațional bancar și ale riscului juridic asociat	289
9.2. Etapele administrării riscului operațional bancar	292
9.3. Cuantificarea riscului operațional bancar.....	315
9.3.1. Abordarea de bază	316
9.3.2. Abordarea standard și abordarea standard alternativă	318
9.3.3. Abordarea avansată de evaluare	323
Capitolul 10. Gestiunea riscului de piață.....	327
10.1. Abordări normative fundamentale și tipologia riscului de piață	327
10.2. Determinarea cerințelor de capital pentru riscul de piață	330
10.2.1. Cuantificarea riscului de poziție – element de sinteză pentru riscul ratei dobânzii și de preț a instrumentelor financiare	330
10.2.2. Cuantificarea riscului de decontare/livrare și pentru tranzacțiile incomplete.....	343
10.2.3. Cuantificarea riscului valutar.....	344
10.2.4. Cuantificarea riscului de marfă.....	346
10.2.5. Modele interne pentru calcularea cerințelor de capital pentru riscul de piață	350
10.2.5.1. Metode de evaluare a pozițiilor pe titluri de capital și pe titluri de creanță	357

Capitolul 11. Gestiunea riscului de lichiditate	359
11.1. Delimitări conceptuale privind riscul de lichiditate	359
11.2. Principii de bază ale managementului riscului de lichiditate	361
11.3. Metodologii de măsurare și monitorizare a riscului de lichiditate	364
Capitolul 12. Adecvarea la riscuri a capitalului instituțiilor de credit	371
12.1. Analiza solvabilității bancare – rolul capitalului unei societăți bancare	371
12.2. Reglementări privind solvabilitatea bancară	372
12.2.1. Structura capitalului	372
12.2.2. Valoarea minimă și modul de vărsare a capitalului social	373
12.3. Rata solvabilității bancare	373
12.3.1. Acordul de la Basel	375
12.3.2. Consecințele introducerii ratei de solvabilitate (norma Cooke)	376
12.3.3. Acordul Basel II	378
12.3.4. Impactul Noului Acord de la Basel	385
12.3.5. Exemplificarea calculului indicatorilor de solvabilitate la Banca „A”	390
12.4. Indicatorii adecvării capitalului	394
12.4.1. Coeficientul fondurilor proprii și al resurselor permanente (C_{FPRP})	394
12.4.2. Coeficientul de divizare al riscurilor	395

Partea a IV-a

Politici de prudență bancară și minimizarea riscurilor.

Analiza performanțelor bancare

Capitolul 13. Principii, reglementări și strategii de prudențialitate bancară europene și internaționale	399
13.1. Cerințe cu privire la nivelul minim de solvabilitate	401
13.1.1. Acordul de la Basel privind criteriile de dimensionare a solvabilității minime	402
13.1.2. Directivele Uniunii Europene privind adecvarea Capitalului	405
13.1.3. Noua convergență internațională privind criteriile de dimensionare a solvabilității minime – Basel II	407
13.2. Cerințe cu privire la diviziunea și limitarea riscurilor	409
13.3. Cerințe privind tratarea diferențiată a creditelor și constituirea de provizioane	412
13.4. Cerințe privind nivelul minim de lichiditate	418
13.5. Cerințe privind poziția valutară	421
13.6. Cerințe privind administrarea resurselor și a plasamentelor	425

13.7. Cerințe prudențiale privind extinderea rețelei de sucursale și alte sedii secundare ale băncii.....	426
13.8. Impactul reglementărilor prudențiale asupra strategiilor bancare.....	428
13.9. Limitele și riscurile reglementărilor prudențiale.....	430
Capitolul 14. Performanțe bancare și indicatori de referință	435
14.1. Performanța globală a unei bănci	435
14.1.1. Modelul rentabilității capitalului (ROE)	440
14.1.2. Rata rentabilității economice (ROA).....	441
14.2. Estimarea probabilității de insolvabilitate	443
14.3. Echilibrul între lichiditate și profitabilitate	445
Capitolul 15. Analiza interdependenței profit-risc	449
15.1. Optimizarea raportului risc-profit	449
15.2. Analiza interdependenței profituri-riscuri și elaborarea de prognoze de performanță.....	457
15.3. Interpretarea rezultatelor analizei interdependenței profit-risc	460
15.4. Simularea interdependenței profit-risc pornind de la structura bilanțului bancar	465
Bibliografie.....	473
Anexe	475